

Ислом КАРИМОВ

**ЎЗБЕК ХАЛҚИГА
ТИНЧЛИК ВА
ОМОНЛИК КЕРАК**

«ЎЗБЕКИСТОН»

Ислом КАРИМОВ

**ЎЗБЕК ХАЛҚИГА
ТИНЧЛИК ВА
ОМОНЛИК КЕРАК**

ТОШКЕНТ
«ЎЗБЕКИСТОН»
2014

УЎК: 323(575.1)(042.3)
КБК 66.3(5Ў)
К25

ISBN 978-9943-01-964-5

© «ЎЗБЕКИСТОН» НМИУ, 2014

Ушбурисоладан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг 2013 йил 9 май куни Хотира ва қадрлаш куни муносабати билан оммавий ахборот воситалари учун берган интервьюсининг матни ўрин олган.

Давлатимиз раҳбарининг барча нутқ ва маърузалари сингари навбатдаги чиқишида ҳам бугунги ва эртанги тараққиётимиз учун зоят муҳим ва долзарб бўлган масалалар ҳақида фикр юритилади, уларнинг ечими бўйича амалий хулоса ва таклифлар илгари сурилади. Айти шу жиҳатлари билан мазкур интервью жамоатчилигимиз ўртасида катта қизиқиш уйғотди.

Бугун халқимиз Иккинчи жаҳон урушида фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг 68 йиллигини, 9 май – Хотира ва қадрлаш кунини кенг нишонламоқда.

Шу кунларда барча юртдошларимиз ўз инсоний бурчини бажо этиб, Ватанимиз озодлиги, мусаффо осмонимиз учун жон бериб, қурбон бўлганларнинг муқаддас хотираси олдида бош эгиб, таъзим қилмоқда.

Бугунги кунда орамизда ҳаёт бўлиб, бизга маънавий ибрат кўрсатиб юрган мухтарам уруш қатнашчиларини ана шу буюк сана билан чин қалбдан табриклашни ўзим учун катта шараф деб биламан.

Айни вақтда фронт ортида хизмат килиб, ўта оғир шароитда ғалаба қозонишга катта ҳисса қўшган юртдошларимизга, барча фахрийларимизга сиҳат-саломатлик, узоқ умр тилаб қоламан.

Бугун бу улуғ айёмни нишонлар эканмиз, Иккинчи жаҳон урушида эришилган ғалабанинг кўпчилик катори бизнинг халқимиз учун ҳам нақадар қимматга тушгани, эл-юртимиз мудҳиш қирғинларда қанча қурбонлар, қанча йўқотишлар бергани, қанча етим-есирларнинг оҳу фарёди, мислсиз азоб-уқубатларни кўрганини ёдга олсак, айтиш мумкинки, бутун инсониятнинг тақдири, унинг келажаги ҳал бўлган ўша мусибатли даврларни эслайдиган бўлсак, бу қонли уруш одамларимизнинг хотирасида ҳеч қачон ўчмасдан умрбод қолажагиға яна ва яна бир бор ишонч ҳосил қиламиз.

Йиллар, балки асрлар ўтади, бу ёвуз, бу бешафкат уруш халкимизнинг тарихий хотирасида абадий сақланади. Нега деганда, юртимизда биронта оила йўкки, уни бу даҳшатли қирғин четлаб ўтган бўлса. Айниқса, шу кунларда, миллати, тили ва динидан қатъи назар, юртимизда яшаётган қайси бир одам билан гаплашманг, орадан 68 йил вақт ўтган бўлса ҳам, албатта ана шу уруш ҳақида, унинг қандай битмас жароҳатлар қолдиргани, жумладан, унинг оиласи, ота-боболари ёки қариндошлари учун оғир йўқотишларга сабаб бўлгани тўғрисида қатта алам ва изтироб билан эслайди.

Ҳозирги кунда мамлакатимиздаги ҳар бир хонадонда, фарзандлари бағрида тинч-осуда ҳаёт кечираётган кекса авлод вакиллари аввало шундай ёруғ кунларга етказгани учун шукро-

налар айтиб, уруш балоси ҳеч қачон қайтарилмасин, деган эзгу орзу-ниятлар билан бу санани қаршилайди. Албатта, орзу-ният қилиш ўз йўли билан, айна вақтда шундай фожиали воқеалар бошқа такрорланмаслиги учун курашиш, керак бўлса, барча куч ва имкониятларни шу мақсад йўлида ишлатиш, сафарбар этиш зарур. Ҳаётнинг, замоннинг ўткир талаби ҳам шундан иборат.

Ақли расо ҳар қайси одам тарихдан сабоқ чиқариб, тинчликнинг кадри, урушнинг ҳалокатли оқибатлари ҳақида чуқур ўйлаб, бугун пайдо бўлаётган ҳар хил хавф-хатарларнинг қандайдир чорасини кўриш, мана шундай азобларни кўрмаган, билмаган болаларимизга шундай кайфиятни сингдиришга ҳаракат қилади. Айниқса, бизнинг муҳтарам фахрийларимиз, уруш даври ва ундан кейинги йиллардаги азоб-укубатларни

кўрган одамларимиз, ишончим комил, айти шундай фикрлайди.

Ҳозирги вақтда баъзи давлатларда айтилаётган «Урушнинг энг оғир юкини биз кўтардик», деган мазмундаги гаплар, даъволарга холисона баҳо бериб, бу урушнинг заҳмати, машаққатини собиқ СССР таркибида бўлган барча республикалар, уларнинг халқлари, минг-минглаб оддий одамлар ўз елкасида бирдек кўтарган, десак, ҳақиқатни айтган бўламиз.

Бу ҳақда гапирганда, баъзи бир рақамларни келтириб ўтишни ўринли деб биламан.

Урушдан олдин Ўзбекистонда 6,5 миллионга яқин аҳоли яшаган бўлса, шундан 1,5 миллиони жангларда бевосита иштирок этган бўлиб, 500 мингга яқин юртдошимиз шу урушда ҳалок бўлганини, қанчаси бедарак

кетганини, канчаси майиб-мажрух бўлиб қайтганини ҳисобга оладиган бўлсак, бизнинг халқимиз фашизм балосига қарши курашга қандай ҳисса қўшганини тасаввур қилиш қийин эмас.

Мен бу рақамларни ҳеч ким ҳеч қачон эсидан чиқармаслигини истайман.

Ҳаётнинг ўзи бир ҳақиқатни такрор ва такрор исботлаб бермоқда. Яъни, тарихни билмаган, тарихни унутган, тарихдан хулоса чиқармаган ҳар қандай инсон, ҳар қандай халқ ўз йўлидан адашиши, бир вақт йўл қўйган хатоларни яна такрорлаши мумкин.

Тарих ўргатади, тарих огоҳ этади. Айти пайтда тарих бизга тўғри йўлни танлашда маслаҳат беради. Бундан олдинги замонларда қандай воқеалар бўлганини, улардан қандай хулосалар

чиқариб, қайси хатоларни такрорламаслик кераклигини, қайси йўлдан олдинга бориш лозимлигини ким ўргатади? Албатта, тарих ўргатади. Дунёда бундай ўткир ва таъсирчан бошқа бирон куч борми? Менимча, йўқ.

Қанча вақт, қанча замонлар ўтмасин, тарихни чуқур англаш, тарихдан хулоса чиқариб яшаш керак. Айниқса, бугун – 9 май санасида бу ҳақиқатни асло унутмаслигимизни шахсан мен жуда жуда истардим.

Айни шу кунларда халқимиз уруш даврида бошидан кечирган оғир синовларни яна ва яна бир бор хаёлимиздан ўтказар эканмиз, ўтмиш воқеалар албатта барчамизни ўйлантиради ва керакли хулосалар чиқаришга даъват этади.

Биз бугун қандай шиддат билан ўзгариб, ён-атрофимизда қарама-қаршилиқ, хавф-хатарлар кучайиб бора-

ётган нотинч замонда яшаётганимизни кузатиш ва англаш кийин эмас.

Ҳеч кимга сир эмас – ҳозирги кунда бизнинг ҳудудимизда, Марказий Осиё минтақасида тинчлик ва барқарорликка энг катта хавф-хатар – бу Афғонистонда ўттиз йилдан зиёд давом этаётган урушдир.

Ана шу ўтган даврда бу жафокаш заминда тинч ҳаёт нима эканини билмайдиган янги бир авлод вояга етди. Уруш бошланган пайтда туғилган болалар бугун 30–35 ёшга чиқди. Бу авлоднинг изидан ҳозир яна бир янги авлод оёкка турмоқда. Улар ўз ҳаётида нимага гувох бўлиши мумкин? Фақат уруш, одам ўлдириш, қон тўкиш. Бу ёшларнинг ҳаёти шундан иборат бўлиб қолмаяптими? Ўзингиз ўйланг, шу ҳам ҳаётми ўзи?

Кўпни кўрган афғон халқининг бошига тушган бундай офатни бошқа ҳеч ким-

га ҳеч қачон кўрсатмасин. Шундан огоҳ бўлиш, шундан хулоса чиқариш зарур.

Бугун Афғонистондаги мавжуд вазиятни кўпчилик халқаро сиёсатчилар ночор, ўта оғир ва қалтис, деб баҳоламоқда.

Содда қилиб айтганда, кўп йиллардан буён давом этаётган бу қонли урушни ҳарбий куч билан ҳал қилиш йўли йўқлигига урушда қатнашаётган томонлар тобора иқроқ бўлмоқда, айна шу ҳолатни кўпчилик тан олмоқда.

Агар эътибор берадиган бўлсак, бу урушни тезроқ тугатиш, афғон зами-нида тинчлик ўрнатиш ҳақида бугун бутун дунё бонг урмоқда. Вазият шу даражага етдики, бир пайтлар бу можарони сиёсий йўл билан ҳал этишга мутлақо қарши чиққанлар ҳам энди фикрини ўзгартирмоқда.

Бошқача айтганда, бу инқирозни баргараф этишнинг ягона йўли – сиё-

сий йўл бўлиб, қандай қийин бўлмасин, карама-қарши кучларни музокаралар орқали ўзаро келишувга олиб келиш экани тобора ўз тасдиғини топмокда. Айни шу аснода вақтинчалик ҳукумат тузиш, сайловлар ўтказиш, Афғонистон олдида турган оғир муаммоларни ҳал этишга ўтиш имкони пайдо бўлишини кўпчилик эътироф этмокда.

НАТОнинг 2008 йил Бухарест шаҳрида бўлиб ўтган саммитида Ўзбекистон Президенти сўзга чиқиб, дунёдаги қудратли давлатларнинг вакилларига мамлакатимизнинг бу борадаги қатъий позициясини аниқ-равшан баён қилган эди.

Бу ташаббуснинг мазмун-моҳияти шундан иборат эдики, аввало БМТ раҳбарлиги остида «6+3» мулоқот гуруҳини ташкил этиш кўзда тутилган эди. Бу мулоқот гуруҳи АҚШ, НАТО,

Россия, шунингдек, Афғонистон билан бевосита қўшни мамлакатлардан иборат бўлиши керак эди. «6+3» мулоқот гуруҳининг энг муҳим мақсади – бири-бирига қарши қурашаётган томонларга Афғонистонда ҳарбий ҳаракатларни тўхтатиш дастурини таклиф этиш, мамлакатни пароканда қилаётган асосий муаммо ва зиддиятлар бўйича ўзаро муроса асосидаги ечимларни топиш, хавфсизликни таъминлаш ҳамда барча томонларнинг манфаатларини ҳисобга олган ҳолда, зарур қафолатларни беришдан иборат.

Кўриб турибмизки, Ўзбекистоннинг ана шу саммитда билдирган амалий, конструктив таклифлари бугун ҳам ўз долзарблигини йўқотгани йўқ. Аксинча, янада ўткир аҳамият касб этиб бормоқда.

Биз Афғонистон халқи билан қадимдан ёнма-ён қўшни бўлиб яшаб, қиз

бериб, киз олиб, куда-андачилик қилиб келганмиз. Амударёнинг икки томонида туриб бир-биримизнинг ҳолимиздан доимо хабардор бўлиб турганмиз. Шу нуқтаи назардан қараганда, афғон фожиясини бошқалардан ҳам кўра ўзига яқин билган ўзбек халқи албатта бу заминда бўлаётган воқеаларни хаёлидан, юрагидан мутлақо бошқача ўтказади.

Бу қонли тўқнашувлар содир бўлаётган юртдан узоқда яшаётганлар эса, афсуски, уларни бутунлай бошқача қабул қилади. Масалан, ўтган асрнинг 60-йилларида Америка Қўшма Штатлари томонидан Вьетнамга қарши олиб борилган уруш ҳақида гап кетса, баъзи олис давлатлардаги одамлар Вьетнам дунёнинг нариги чеккасида, бизга бу ўлкадаги воқеаларнинг дахли йўқ, деб эслаши мумкин. Лекин Афғонистон масаласида бизнинг

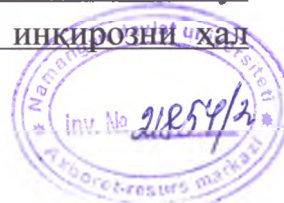
кисматимиз шундайки, бундай фикр-лашга, бундай ёндашишга мутлако ҳаққимиз йўқ. Нега деганда, тарих яна аввалги ўзанига қайтади, хулоса чиқармаган одамнинг бошига кулфат етказди. Болаларимиз, невараларимизнинг тақдирини ўйламоқчи бўлсак, биз бугун ана шу муаммо ҳақида жиддий бош қотиришимиз керак.

Бу дунё – қайтар дунё, деган гап бор. Бухарест саммитида, жаҳон ҳам-жамияти вакилларига мурожаат қилиб, сизлар бир ҳолатни ҳисобга олинглар, афғон можаросини ҳарбий йўл билан ҳал этишнинг имкони йўқ, деб Ўзбекистон номидан очик айтилган эди. Қарийб 35 йилдан буён давом этиб келаётган урушни қандай тўхтатиш ҳақида ўйлайдиган бўлсангиз, буни ҳарбий йўл билан эмас, балки фақат сиёсий йўл билан ечиш мумкин, деган фикр қатъий таъкидланган эди.

Мана, шундан бери беш йил ўтяпти. Катта-катта давлатлар, Европа Иттифоки ва бошқа мамлакатлар вакиллари ўша пайтда, бу одам нима ҳақида гапиряпти, деб Ўзбекистон раҳбари томонидан билдирилган амалий таклиф ва хулосаларни инобатга олмаган эди.

Бугун энди нима бўляпти? Айни ўша сиёсатчилар бу таклифларни энг тўғри таклиф сифатида қабул қилишга мажбур бўляпти. Яъни, уларнинг ҳаммаси шундай хулосага келяптики, ҳақиқатан ҳам, афғон можаросини ечишнинг ҳарбий йўли йўқ экан. Уруш билан, қон тўкиш, бир-бирини ўлдириш билан бу урушни тугатиб бўлмас экан, деб уларнинг ўзлари шунга иқроп бўлмоқда. Чиндан ҳам, бундай даҳшатли киргинга яна қанча чидаш мумкин?

Такроп айтаман – фақат сиёсий мулоқот йўли билан бу инкирозни ҳал

килиш мумкин. Минг афсуски, бугунги кунда Афғонистоннинг ўзида ва унинг ташқарисидаги айрим кучлар ўз манфаатларини кўзлаб, бу можарони сиёсий асосда ечишга қарши чиқмоқда.

Бундай боши берк йўл яна қанча одамнинг бевақт ҳаётдан кўз юмиши, қанча-қанча гўдакларнинг етим, аёлларнинг бева, бегуноҳ инсонларнинг майиб-мажруҳ бўлиб қолишига олиб келиши мумкин. Лекин, мана, кўряпмиз, бунинг ечими бўйича ҳали-бери бирон-бир амалий ҳаракат сезилаётгани йўқ. Бутун бир янги авлод майдонга чиққани ҳақида гапирамиз, аммо улар ҳам мана шу урушда қурбон бўляпти. Бу нима деган гап ахир? Бу ўринда бутун бир халқ, бутун бир мамлакат тақдири ҳақида гап бормоқда.

Илгари урушни фақат уруш билан енгиш мумкин, фақат куч билан

афғон муаммосини ҳал этамиз, деб керилиб юрганлар ҳам бугун бу йўл билан урушга барҳам бериб бўлмас экан, деб айтишга мажбур бўлмоқда. Қишлоқлар, шаҳарлар устига бомба ташлаш, ўт-олов ёғдириш қарама-қаршилиқни баттар кучайтиришга олиб келмоқда, бундай йўл билан ҳеч нарсани ечиб бўлмайди, деган фикрга бугун аксарият кўпчилик келмоқда.

Агарки кимда озгина инсоф, озгина ақл-заковат, инсонийлик, одамийлик хусусиятлари сақланиб қолган бўлса, шу ҳақиқатга иқдор бўлмоқда.

Минг афсуски, Афғонистоннинг ўзида ҳам, унинг атрофида, ундан узоқ-узоқ жойларда ҳам урушдан манфаатдор бўлганлар, урушнинг жиловини кўлида ушлаб турган кимсалар мавжуд, десак, ҳеч қандай хато бўлмайди. Улар ўз ғаразли манфаатларини минг-

минглаб одамларнинг ҳаётидан устун қўймоқда.

Бу ҳақда кўп гапириш мумкин. Лекин бир нарса аниқ – бундай одамларнинг қабих йўл билан топган давлати, мол-дунёси барибир ўзига буюрмайди.

Яна бир бор таъкидламоқчиман, бугун турли сиёсатчилар, кузатувчилар Афғонистон заминида тинчлик ўрнатишнинг карама-қарши кучлар ўртасида ўзаро келишиш, ўзаро мулоқотни йўлга қўйишдан бошқа йўли йўқ эканини баралла айтмоқда. Ҳақиқатан ҳам, қандай қийин бўлмасин, орада қанча алам, адоват ўтган бўлмасин, бундай кучларни бир жойга йиғиб, бу масаланинг ечими аввало сизларнинг қўлингизда, урушни тўхтатишнинг барибир бундан бошқа йўли йўқ, деб бўтун жаҳон ҳамжамияти, биринчи навбатда қудратли давлатлар

мана шу сиёсий позицияда қатъий турса, мен ишонаман, муаммонинг ечими албатта топилади.

Ҳарбий йўл билан Афғонистон можаросини ҳал этиб бўлмаслиги ҳақида НАТО кучлари, АҚШ, Европа давлатларининг раҳбарлари хулоса чиқариб, мана шундай ўта оғир ва таҳликали бир вазиятда асосан АҚШ ва Европа давлатларининг АЙСЕФ, яъни тинчлик ўрнатиш кучлари деб ном олган ҳарбий қўшинини 2014 йилнинг охиригача Афғонистондан олиб чиқиб кетишни режалаштирмоқда. Очиғини айтидиган бўлсак, бу жараён ҳозирданок бошланди.

Буларнинг барчасини инобатга оладиган бўлсак, савол туғилади: мазкур қўшин Афғонистон ҳудудидан олиб чиқиб кетилиши билан бу мамлакатда аҳвол қандай тус олади?

Минг афсуски, бу ўзгаришдан кейин Афғонистонда ўзаро қарама-қарши кучлар ўртасидаги курашнинг авжига чиқиши, террорчилик, қурол-яроғ савдоси, наркотрафик, турли диний, миллатлараро низолар кучайиб боришининг хавфи ортади.

Яна бир ўринли савол шундан иборатки, бундай кескин вазият қўшни давлатларга қандай таъсир кўрсатади? Тарих сабоқларини ҳисобга оладиган бўлсак, бунинг таъсири салбий бўлиши табиий. Яъни, Афғонистондаги вазият тўлиқ хал қилинмасдан туриб коалиция кучларининг бу мамлакатдан олиб чиқиб кетилиши Марказий Осиёда кескинликни янада оширади. Бунинг оқибатида минтақа давлатлари учун хавф-хатар ортиши мумкин.

Бу ҳақда мен ғоят ташвишланиб, афсус билан гапиряпман. Бу – ҳаёт

хақиқати, ундан ҳеч каерга кочиб бўлмайди.

Бизнинг бу масалага ёндашишимиз, шу борадаги сиёсатимиз қандай бўлиши керак, деган саволга жавобан айтиш керакки, ана шундай қалтис вазиятда миллий тараққиётимизни, мамлакатимизнинг ривожланиш суръатларини, энг муҳими, халқимизнинг тинч-осойишта ҳаётини сақлаш учун барча зарур чораларни кўриш масаласи олдимизда жуда жиддий вазифа бўлиб турибди.

Ўзбекистоннинг Афғонистон давлатига нисбатан олиб бораётган сиёсати аниқ ва очиқ.

Ўзбекистон Афғонистоннинг ички ишларига аралашмаслик, Афғонистонга қарши қаратилган турли ҳарбий-сиёсий бирлашмаларда катнашмаслик, Афғонистон билан алоқаларимиз ва

хамкорлигимизни фақатгина икки томонлама асосда ташкил қилиш, афғон халқи танлаган ҳукуматни қўллаб-қувватлаш сиёсатини ўзига маъқул топади.

Бундай ёндашув, бундай позиция бизнинг мамлакатимизда қабул қилинган қонунлар билан муҳраб қўйилган.

Айни шундай сиёсатни олиб боришни:

– кимнингдир «ўйин»ларига қўшилмаслик;

– қўшнилари билан тинч-осойишта яшаш;

– эл-юртимизнинг тинчлиги ва манфаатларини ҳимоялаш;

– яқин тарихимизнинг сабоқлари ва бошимиздан кечираётган ўта мураккаб замоннинг ўзи талаб қилмоқда.

Биз 2012 йилда «Ўзбекистон Республикасининг ташқи сиёсий фаолия-

ти концепцияси тўғрисида»ги қонунни қабул қилдик.

Бу қонуннинг аҳамияти нимадан иборат?

Афғонистонда 30 йилдан зиёд давом этаётган урушни ҳисобга оладиган бўлсак, шу даврда бу муаммо атрофида жуда кўп чалқаш, зиддиятли, ҳатто бир-бирига мутлако қарама-қарши бўлган фикрлар билдирилди.

Шу мавзуда турли-туман конференциялар, саммитлар, қанча-қанча суҳбатлар, мулоқотлар ўтказиляпти. Мухтасар айтадиган бўлсак, ўзини сиёсатчи деган одам борки, шу мавзуда гапириб обрў топмоқчи бўлади. Барака топкур, аниқ бир таклифинг, амалий дастуринг бўлмаса, нима қиласан ўзингни ҳам, бошқаларни ҳам чалғитиб!

Ахир, Афғонистон биринчи навбатда Ўзбекистон билан, Тожикистон ва

Туркманистон билан бевосита чега-
радош эмасми? Шундай экан, бу му-
аммонинг қандай катта хавфи борли-
гини аввало қўшни давлатлар билади.
Шунинг учун Ўзбекистон бу масалада
доимо жон куйдириб келмоқда.

Бизга нима керак? Тинчлик керак!
Яна бир бор тинчлик ва қўшни давлат-
лар билан ҳамжихатлик керак. Мана
шундай хулоса негизида биз ташки
сиёсатимизнинг ҳар томонлама асос-
ланган тамойилларини қонуний асосда
белгилаб олдик.

Совет даврида биз афғон уруши-
да мажбуран қатнашганмиз. Халқи-
мизда «Кўр ҳассасини бир марта
йўкотади» деган гап бор. Шу сабаб-
ли биз қандайдир ҳарбий бирлашма-
ларга кириб, бошқалар билан бир-
га Афғонистонга қарши чикмаймиз.
Бундай бирлашмалар келадию кетади,

ўз ишини битиради, биз эса шу ерда қолиб, афгон халқи билан доимо ёнма-ён яшашимиз керак.

Бизга манфаати бўлса, афгон халқига манфаати бўлса, фақат икки томонлама алоқаларни ўрнатамиз ва бундай муносабатларни қўллаб-қувватлаймиз.

Кўпни кўрган халқимиз кўшничиликнинг қадрини яхши билди. Бинобарин, биз кўшнилари­мизга нисбатан муносабатда ҳеч қачон миллий ўз­лигимиз, меҳр-оқибатимизни йўқотмаганмиз. Бизга тинчлик керак деган даъват бугун бутун халқимиз учун ягона даъват бўлиши лозим. Ўзбекистонга тинчлик керак, осуда ҳаёт керак. Таракқиётимиз учун бирон-та ҳам тўсик керак эмас. Биз баъзи давлатларнинг «ўйин»ига қўшилиб, балога қолишни ҳеч қачон хохламаймиз.

Яна бир бор таъкидлайман, биз биронта ҳарбий блока кўшилмаймиз. Бундай бирлашмалар қандай аталмасин, агар асл негизини кўрадиган бўлсак, ҳарбий тузилма бўлиб чиқади. Бундай блокларда биз қатнашмаймиз.

Такрор-такрор айтаман, биз тарихдан сабоқ чиқариб, хулоса чиқариб, сиёсат олиб боришни ўзимиз учун тўғри йўл деб қабул қилганимизни бутун дунёга эълон қилдик. Жаҳонда биронта давлат йўқки, бизнинг бу қароримизга қарши чиккан бўлса.

Биз бу сиёсатни амалга ошириш учун қандай мезон ва омилларга суянишимиз керак?

Биз қатъий таяниб иш олиб борадиган биринчи ва асосий омил ҳақида гапирадиган бўлсак, бу – тинчлик ва осойишталикдир.

Ҳаммамизга аён, ҳалқимиз қачон, кезда бўлмасин, дуога кўл очар экан, ав-

вало тинчлик бўлсин, омонлик бўлсин,
деб ният қилади. Яратгандан шунни
сўрайди. Бу икки сўз эл-юртимизнинг
қон-қони, юрак-юраги, суюк-суюгига
сингиб, унинг учун ҳаёт мазмунига –
бебаҳо кадриятга айланиб кетган.

Одамларимиз боши узра чарақлаб турган офтобни, мана шу мусаффо осмонни улкан бахт, тинчлик-осойишталик, фаровонлик белгиси сифатида қабул қилади. Ана шундай беғубор осмон остида шукроналик туйғуси билан яшаётган инсонлар бундай бахтни, бундай қувончни бошқалар билан баҳам кўришни, ҳаёт лаззатини ўз яқинлари, дўстлари билан биргаликда тотишни истайди. Инсон аслида бахт учун яратилган. Инсон инсон бўлиб яшаш учун дунёга келган.

Маълумки, биз яқинда Ватанимиз мустақиллигининг 22 йиллигини қатта

байрам қиламиз. Ана шу даврда босиб ўтган йўлимиздан хулоса чиқариб айтадиган бўлсак, биз охирги йилларда Ўзбекистон тараккиётида жуда катта ўсиш суръатларига, бошқаларнинг хаваси, эътиборини тортадиган натижа ва марраларга эришмоқдамиз. Буни ҳеч ким инкор эта олмайди. Ана шу йўлда тинчлик-осойишталик, миллатлар ва фуқаролараро тотувлик, ўзаро меҳр-оқибат ва ҳамжиҳатлик барча ютуқларимизнинг асосий омили бўлмоқда.

Чиндан ҳам, тинчлик бўлган жойда тараккиёт бўлади. Бир-бирини кўролмасдан, гижгижлашган, низо-адovatга борган жамоада ҳам, эл-юртда ҳам ҳеч қачон ривожланиш, раванк бўлмайди. Бу ҳақиқатни онгу шууримизга чуқур синглириб, унинг кадр-кимматини унутмаслигимиз зарур.

Иккинчи масала шуки, тинчлик осмондан тушмайди. Тинчлик-осойишталик мустақил тараққиётимиз, фаровон ҳаётимизнинг асоси экан, бунинг учун курашиш, керак бўлса, бу йўлла фидоийлик кўрсатиш лозим. «Олма пиш – оғзимга туш» деган номақбул қарашларнинг вақти аллақачон ўтиб кетди. Бизнинг бугунги ёшларимиз бундай калтабин қарашларни ҳеч қачон қабул қилмайди. Ўзлигини, кимларнинг авлоди эканини англаган, замонавий илм-фан ва касб-хунарларни пухта эгаллаган ўғил-қизларимиз бугун мутлақо бошқача фикрлайди.

Тинч-осойишта ҳаёт, барқарорликнинг энг муҳим шarti шуки, беғамлик ва бепарволикка йўл кўймасдан, доимо огоҳ, ҳар томонлама сезгир ва уйғоқ бўлиш, тарихдан, ҳаётдан ҳулоса чиқариб яшаш керак. Бундай қараш,

бундай кайфият шу азиз юртимиздаги барча ватандошларимизнинг ҳаётий максадига айланишини истардим.

Огоҳ бўлиб яшайдиган одам четдан келаётган хавф-хатарни олдиндан кўриб, уни бартараф этиши осон кечади. Агарки турли бало-казолардан ўз вақтида огоҳ бўлмаса, уларга бепарво қараса, кейин уларни йўқ қилиш жуда қийин бўлади. Бу ҳақиқат неча минг йиллик тарихимизда кўп бор исботини топган.

Хавф-хатарни олдиндан кўрсанг – чорасини топасан, олдиндан кўролма-санг – чорасини топишга вақтинг ҳам, имконинг ҳам қолмайди.

Шу ўринда яна бир фикрга эътиборингизни қаратмоқчиман. Гўзал ва бетакрор диёримизда яшаётган одамлар, биринчи навбатда ёшларимиз – менинг фарзандларим «Бу Ватан – меники, агарки уни ҳар қандай бало-

казолардан асраш, химоя килиш учун мен курашмасам, ким курашади?» деган фикр билан яшаса, мана шундай қараш униб-ўсиб келаётган болаларимиз учун энг қатта даъватга, ҳаётий эътиқодга айланиб, уларнинг қалбидан, онгу тафаккуридан чүкүр жой олса, айтинглар, бундай халқни йўлидан қайтариб бўладими, бундай халқни енгиб бўладими?!

Ҳозирги мураккаб замонда ҳар биримиз шундай эзгу мақсад билан яшасак, биринчидан, ҳеч қачон кам бўлмаймиз, иккинчидан, келажак – бизники, марра албатта бизники бўлади.

Бугунги маросим, бугунги байрамдан келиб чиқадиган энг асосий хулоса шуки, эл-юртимиз бошидан кечирган шунча қийинчиликлар, қанча-қанча қурбонлар, йўқотишлар, азобу уқубатларнинг ҳаммасини ҳисобга ола-

диган бўлсак, менинг ишончим комил:
бундай синовлар, бўрон ва тўфонлар ол-
дида халкимиз ҳеч қачон бўш келмаган.
Улардан муносиб тарзда ўтиб, мардлик
ва матонат кўрсатиб, ҳеч кимнинг олди-
да бош эгмаган ва аминман, бундан буён
ҳам ҳеч кимнинг олдида ҳеч қачон бош
эгмайди. Ўз максал-мудлаоларига ал-
батта етади.

Менинг истагим шу – Худонинг
ўзи юртимизни, халқимизни ёмон
кўзлардан, ҳасадлардан асрасин! Шу
юртда яшаётган ҳар қайси оила, ҳар
қайси инсон, ҳар қайси юртдошимиз
бахтли бўлсин, тинчлик ва омонлик
уларга ҳамиша ёр бўлсин!

Ижтимоий-сиёсий нашр

Ислом Абдуғаниевич Каримов

**ЎЗБЕК ХАЛҚИГА
ТИНЧЛИК ВА
ОМОНЛИК КЕРАК**

Нашр учун масъул *И. Аҳмедов*
Бадий мухаррир *Ҳ. Қутлуқов*
Техник мухаррир *Т. Харитоновна*
Мусаххих *М. Ишонхонова*
Компьютерда тайёрловчи *К. Голдобина*

Нашриёт лицензияси А1 № 158, 14.08.09.
Босишга 2014 йил 27 февралда рухсат этилди.
Офсет қоғози. Қоғоз бичими 70x90^{1/32}.
«Таймс» гарнитурда офсет усулида босилди.
Шартли босма табағи 1,32. Нашр табағи 0,86.
Нусхаси 3000. Буюртма № 14-80.

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигининг
«Ўзбекистон» нашриёт-матбаа ижодий уйи.
100129, Тошкент, Навоий кўчаси, 30.

*e-mail: uzbekistan@iptd-uzbekistan.uz
www.iptd-uzbekistan.uz*

ISBN-978-9943-01-964-5

9 789943 019645